

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ		
СРПСКИ ЈЕЗИК		
РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
ПЕТИ	5	180
ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
✓ Цјеловит развој дјечијих потенцијала и употреба језика у сврху осамостаљивања и укључивања у друштвену заједницу; ✓ Осигурати самосталније и правилно усмено и писмено изражавање кроз усавршавање технике читања, вјештине писања и овладавање основним законитостима правописа и грамамике; ✓ Употреба говора и језика у сврху различитих социјалних интеракција и успјешнијег разумијевања социјалних ситуација; ✓ Оспособљавање ученика за језичку комуникацију која им омогућава да овладају садржајима свих наставних предмета;		
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
- Развијање способности слушања, усавршавање технике и развијање логике читања, те усавршавање вјештине писања. - Развијање способности усменог и писменог изражавања: усмено изражавање кроз драматизацију, подстицање лијепог изражавања и књижевног говора, његовање и примјена основних норми из културе говорне комуникације, подстицање усменог изражавања потреба, мисли и осјећања. - Богаћење и проширивање рјечника, језичког и стилског израза. - Упознавање ученика са основним правилима из правописа. - Подстицање употребе основних граматичких норми у усменом и писменом изражавању - Ширење реченичне форме кроз вербално изражавање - Оспособљавање ученика за читање са јасно постављеним задацима; - Упознавање са умјетничким дјелима из српске и свјетске баштине. - Његовање интересовања за књигу и часописе за дјецу и што самосталније коришћење библиотеке - Подстицање и његовање ученичких ваннаставних активности (литерарна, рецитаторска, драмска и др) и стицање самопоуздања у усменом изражавању и јавним наступима. - Развијање интересовања и љубави према филмској и позоришној умјетности. - Поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења.		
САДРЖАЈИ ПРОГРАМА		
Ред. бр.	Теме	Оквирни број часова
1.	Књижевност и читање	62
2.	Језик	52
3.	Лектира	8
4.	Језичка култура	52

5.	Филм/позориште	6
	УКУПНО	180
ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ		
Наставна тема 1: Књижевност и читање		(62 часа)
Посебни циљеви: Развијање способности слушања, усавршавање технике и развијање логике читања, те усавршавање вјештине писања. Развијање способности усменог и писменог изражавања: усмено изражавање кроз драматизацију, подстицање лијепог изражавања и књижевног говора, Подстицање и његовање ученичких ваннаставних активности (литерарна, рецитаторска, драмска и др) и стицање самопоуздања у усменом изражавању и јавним наступима. Његовање интересовања за књигу и часописе за дјецу и што самосталније коришћење библиотеке .		
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ		САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: - наводи по чему се разликује пјесма од приче, бајка од басне; - уз помоћ објашњава разлику између народне (усмене) и ауторске (умјетничке) књижевности; - уочава и именује главне и споредне ликове; - описује и вреднује особине и поступке ликова (позитивне и негативне); - описује основне емоције и позитивне начине комуникације у књижевним дјелима/текстовима; - уочава ток догађаја, мјесто и вријеме радње; - уз помоћ и навођење појашњава основне идеје у књижевно-умјетничком тексту; - препознаје ономотопејске садржаје; - запажа дијалогски дио у тексту; - вербализује свој доживљај књижевног дјела; - уз помоћ идентификује тему књижевног дјела; - изражајно рецитије пјесму; - чита текстове техником којом је овладао; - учествује у извођењу драмских текстова; - препознаје риму; - наброји основна обиљежја бајки; - наброји основна обиљежја басни; - разликује реалне и фантастичне садржаје/мотиве у бајци. Читање: - увјежбава технику и логику читања; - разумије прочитан краћи текст; - чита наглас; - хорски чита; - чита по улогама; - чита у себи (без помјерања усана);		• Војислав Илић: <i>Први снег.</i> • Душко Радовић: <i>Плави зец.</i> • <i>Крепао котао</i>, српска народна приповијетка. • <i>Јеленче</i>, српска народна лирска пјесма. • <i>У цара Тројана козије уши</i>, српска народна бајка. • <i>Јетрвица адамско кољено</i>, српска народна епска пјесма. • Михаило Ражнатовић: <i>У сунчаним брдима.</i> • Мирослав Демак: <i>Виолина.</i> • Бранко Ћопић: <i>Мјесец и његова бака.</i> • Бранко Ћопић: <i>Баишта сљезове боје.</i> • Бранко Ћопић: <i>Мјесечев гост.</i> • Сергеј Јесењин: <i>Бобиљ и Друшкан.</i> • Десанка Максимовић: <i>Вожња.</i> • Десанка Максимовић: <i>Сребрне плесачице.</i> • Десанка Максимовић: <i>Сликарка зима.</i> • Милован Данојлић: <i>Трешња у цвету.</i> • Бранислав Црнчевић: <i>Босоноги и небо.</i> • Исидора Секулић: <i>Позно јесење јутро.</i> • Бранислав Нушић: <i>Прва љубав.</i> • Светлана Велмар Јанковић: <i>Златно јагње.</i> • Градимир Стојковић: <i>Није наодмет бити магарац.</i> • Гвидо Тартаља: <i>Подела улога.</i> • Скендер Куленовић: <i>Шаренка.</i> • Бранко В. Радичевић: <i>Чаробни златник.</i> • Рајко П. Ного: <i>С родом сам раишчистио.</i> • Алекса Микић: <i>Кад јечам жути.</i> • Јово Чулић: <i>Летњи сан.</i> • Радован Ждрале: <i>Теслин мачак.</i> • Предрог Бјелошевић: <i>Коврцава тачка.</i>

- изражајно чита краћи прозни и поетски текст; - учествује у игроликим активностима; - учествује у припреми и реализацији одјељењских и школских свечаности.	• Ивана Б. Мажуранић: <i>Приче из давнине</i> (једна прича). • Научнопопуларни и информативни текстови (из књига, енциклопедија и часописа за дјецу). НАПОМЕНА : <i>Предложене текстове прилагодити могућностима ученика (одломак, строфе...) уз препоруку допуне обрађивања коришћењем илустрованих прича и пјесама.</i> <i>Наставници/це могу да одобаеру и друга сродна дјела која су им доступна.</i>

Наставна тема 2: Језик (52 часа)

Посебни циљеви:

Богаћење и проширивање рјечника, језичког и стилског израза.

Ширење реченичне форме кроз вербално изражавање.

Подстицање употребе основних граматичких норми у усменом и писменом изражавању.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик:

- од задатих ријечи саставља реченице;
- наброји и разликује врсте реченица по значењу;
- интонацијски различито изговара изјавне, упитне и узвичне реченице;
- правилно употребљава знакове интерпункције на крају реченице;
- разликује главне дијелове реченице (субјекат и предикат) уз помоћ;
- правилно означава субјекат и предикат;
- наброји врсте ријечи уз помоћ;
- препознаје и издваја ријечи које именују бића, предмете и појаве;
- препозна и разликује властите и заједничке именице;
- одређује род и број именица уз помоћ;
- препознаје и издваја ријечи које означавају радњу, стање и збивање;
- кроз разговор спонтано мијења глаголе кроз глаголска времена;
- препознаје и издваја ријечи које означавају особине бића, предмета и појава;
- препознаје ријечи које означавају колико има нечега (бројеви);
- препознаје ријечи које замјењују имена.

Граматика

- Реченица као изјава, питање и узвик (препознавање);
- Изговор изјавних, упитних и узвичних реченица;
- Реченица: субјекат и предикат;
- Заједничке и властите именице;
- Придјиви: ријечи које означавају особине бића, предмета и појава;
- Глаголи – садашње, прошло и будуће вријеме;
- Бројеви;
- Замјенице (личне).

Наставна тема 3: Лектира (8 часова)

Посебни циљеви:

Развијање способности слушања, усавршавање технике и развијање логике читања, те усавршавање вјештине писања.

Оспособљавање ученика за читање са јасно постављеним задацима.

Упознавање са умјетничким дјелима из српске и свјетске баштине.

Његовање интересовања за књигу и часописе за дјецу и што самосталније коришћење библиотеке.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: - развија читалачке способности; - води дневник (биљешке) читања са јасно постављеним задацима; - усмено и писмено исказује своје импресије о прочитаном дјелу уз помоћ.	• Српска народна бајка (по избору). • Гроздана Олујић: <i>Бајке</i>. • Ранко Павловић: <i>Избор из поезије и прозе за дјецу</i>. • Избор из поезије за дјецу савремених писаца Републике Српске. • Рене Гијо: <i>Бела грива</i>. • Ивана Б. Мажуранић: <i>Чудновате згоде шегрта Хлапића</i>. • Мато Ловрак: <i>Дружина Пере Квржице</i>. • Светлана Велмар Јанковић: <i>Књига за Марка</i>. • Градимир Стојковић: <i>Ја као ти – ти као ја</i>. • Јово Чулић: <i>Јунак у трегерима</i>. • Јохана Шпири: <i>Хајди</i>. НАПОМЕНА: Предложена књижевна дјела/ текстове могуће је замијенити другим књижевним дјелима која омогућавају остварење дефинисаних исхода учења.

Наставна тема 4 : Језичка култура

(52 часа)

Посебни циљеви:

Развијање способности слушања, усавршавање технике и развијање логике читања, те усавршавање вјештине писања.

Развијање способности усменог и писменог изражавања: његовање и примјена основних норми из културе говорне комуникације, подстицање усменог изражавања потреба, мисли и осјећања.

Подстицање и његовање ученичких ваннаставних активности (литерарна, рецитаторска, драмска и др) и стицање самопоуздања у усменом изражавању и јавним наступима.

Ширење реченичне форме кроз вербално изражавање.

Богаћење и проширивање рјечника, језичког и стилског израза.

Упознавање ученика са основним правилима из правописа.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: - учтиво разговара са другима, слуша друге и дозволи им да заврше мисао; - учествује у разговору;	Култура изражавања (усмено и писмено) • Развијање културе слушања; • Препричавање и причање уз помоћ питања;

- слуша саговорника гледајући га у очи; - учтиво разговара телефоном; - преприча краћи текст уз помоћ питања; - исприча догађај из свакодневног живота уз помоћ; - изражава своје мисли и осјећања; - прича на основу сјећања; - описује/описе особу или лик; - правилно, уредно и читко преписује или самостално пише; - пише састав уважавајући основну структуру (уводни, главни и завршни дио) уз помоћ питања; - пише писмо, разгледницу, честитку уз помоћ и на одговарајућем мјесту адресу примаоца и пошиљаоца; - правилно пише глаголе у прошлом и будућем времену уз помоћ; - правилно пише властите именице; - усмено и/или писмено се изражава поштујући научена граматичко-правописна правила.	• Причање на основу сјећања; • Описивање особе или лика; • Причање у вези са догађајима из свакодневног живота; • Писмо, разгледница, честитка; • Комуникација телефоном. Правопис • Глаголи у прошлом и будућем времену (писање); • Писање властитих именица; • Вјежбе за усавршавање писања.

Наставна тема 5 : Филм

(6 часова)

Посебни циљеви:

Развијање интересовања и љубави према филмској и позоришној умјетности.

Поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: - препознаје и разликује анимирани и играни филм; - преприча садржај и ток радње уз помоћ питања; - пристојно и социјално прихватљиво се понаша у биоскопу/позоришту; - илуструје догађај/ликове из анимираног филма/ позоришног дјела.	• Гледање анимираног или играног филма за дјецу • Гледање представа за дјецу у биоскопу/позоришту.

НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Циљ наставе Српског језика је оспособити ученика са лаким оштећењем интелектуалног функционисања за самостално коришћење језика и писма у свакодневном функционисању. У наставном програму Српског језика за ученике са лаким оштећењем интелектуалног функционисања понуђен је широк дијапазон исхода учења од једноставних које ће уз учење и уложени труд савладати и ученици скромнијих когнитивних капацитета, до оних сложенијих који су намијењени ученицима чије су способности веће. У складу са едукативном основом ученика и утврђеним образовним потребама, наставник има слободу да приликом програмирања рада обликује наставни програм према потребама сваког ученика. Имајући у виду да понуђени наставни садржаји нису циљ сам по себи, већ су у функцији остваривања исхода, наставник их може кориговати, прилагођавати или замијенити другим садржајима, а предложен број часова за наставне

теме понуђен је оквирно и могуће га је мијењати у складу са развојним и образовним потребама ученика. Предложена књижевна дјела такође је могуће замијенити сродним дјелима која су примјеренија одређеном ученику и његовим способностима, а такође их је могуће скратити и прилагодити (поједноставити, илустровати итд). Користити што више конкретних примјера из свакодневног живота, слика, илустрација као и мултимедијалних средстава учења. Оцјењивање ученика треба да се базира на исходима учења. У односу на способности ученика користити различите технике оцјењивања: усмена и писмена провјера знања, демонстрација наученог, портфолио и друго.